

Oslo Arkitektforening (OAF)
Josefines gate 34, 0351 Oslo
oaf@arkitektur.no

Til: postmottak@pbe.oslo.kommune.no
Ref: PBE saksnr: 202108345 - 6 (og saksnr. 201913053 – 9)

Høringsvar, byarkitekt i Oslo

Vi viser til mottatt høringsbrev og medfølgende høringsnotat der vi er invitert til å komme med merknader.

Oslo arkitektforening (OAF) er positiv til byarkitekt i Oslo.

Byarkitekten har hatt en historisk rolle i Oslo for å løse viktige faglige oppgaver på ulike nivå, og ved det tilført byen arkitektonisk kvalitet. OAF er meget positiv til byarkitekt i Oslo, som kan bidra til å heve kvaliteten på diskusjonen om, og utførelsen av, arkitektur i byen vår.

Målet for valg av modell for byarkitekt i Oslo må være at byarkitekten kan jobbe best mulig på tvers mellom etatene, inneha en rådgivende rolle, skape dialog mellom det offentlige og private og være en tydelig stemme på arkitektens vegne utad i offentligheten. OAF er i tvil om de foreslåtte løsningene i høringsnotatet i sin helhet vil fungere optimalt for å ivareta dette.

OAF mener byarkitekten må inneha høy grad av kredibilitet i fagmiljøet og i bransjen. For å lykkes med dette må byarkitekten ha en mest mulig uavhengig posisjon fra saksbehandling – dessuten – byarkitekten må være *en arkitekt*. *Hvem* byarkitekten vil være – dvs hvilke personlige og faglige egenskaper denne har – vil også være avgjørende for suksessen. OAF mener man må finne en modell som sikrer at fokus for byarkitekten ligger på faglige oppgaver, og den som ansettes må også være en pådriver for å forme rollen.

OAF anbefaler åremålsstilling fremfor fast ansettelse

Høringsdokumentasjonen presenterer ulike alternativer for ansettelse; åremål eller fast ansettelse. OAF mener at det, uavhengig av alternativ, uansett er klokt at stillingen er en åremålsstilling på fire til seks år. Vi vil anta at stillingen dermed vil tiltrekke seg flere kompetente søkere, også praktiserende arkitekter med høy kompetanse og erfaring, noe vi mener er en styrke for funksjonen rollen skal ivareta.

OAF er mest positive til Alt. A

Høringsdokumentasjonen presenterer to alternativer for byarkitekten. OAF mener at valg av byarkitekt som ikke er ansatt i PBE (alt. A) er den mest hensiktsmessige løsningen av de som er presentert i høringsnotatet. Byarkitekten bør ha en mest mulig fristilt rolle fra saksbehandlingen i kommunen og ha størst mulig faglig handlingsrom som konstruktiv kritiker overfor PBE og andre parter. Derfor mener OAF at alt.B er uhensiktsmessig.

Når det gjelder hvilke av de to alternativene innenfor alt. A man bør gå videre med, er OAF mer usikker. OAF vil anta at byarkitekten fortrinnsvis bør tilknyttes byrådsavdeling for byutvikling,

ettersom en ombudsstilling etter vår forståelse vil bety at rollen blir mer en kontrollfunksjon, enn en konstruktiv, faglig kritisk stemme.

Målet for valg av modell må uansett være at byarkitekten kan jobbe best mulig på tvers mellom etatene, kan ivareta sin rådgivende rolle, skape dialog mellom det offentlige og private og være en tydelig stemme på arkitektens vegne utad i offentligheten. OAF er i tvil om de foreslåtte løsningene i høringsnotatet i sin helhet vil fungere optimalt for å ivareta dette.

OAF mener det er behov for å undersøke «et alternativ C» med inspirasjon fra «Bergensmodellen»

Det er i høringsnotat redegjort kort for at man ikke ønsker å gå videre med «Bergensmodellen», der byarkitekten er en egen etat, med en liten stab. Etter hva OAF er kjent med, er det fra flere hold begeistring for måten byarkitekten fungerer på i Bergen: «Bergensmodellen» kan fungere som modell for byer med et parlamentarisk styre. OAF ønsker at man vurderer denne modellen – eller lignende modeller – på nytt i videre arbeid.

OAF anbefaler at byarkitekten og rådet for byarkitektur holdes separat.

OAF bemerker at det er behov for rolleavklaring og skille mellom rådet for byarkitektur og byarkitekten. Reglementet av 18.02.2021 tildeler rådet stor uavhengighet, og rådets medlemmer oppnevnes av organisasjoner som OAF m.fl. Uavhengigheten; det at rådets medlemmer ikke er ansatt i kommunen, men gjør dette vsa sitt vanlige virke, ser vi som en stor styrke. OAF anbefaler at byarkitekten og rådet for byarkitektur ikke slås sammen, men holdes separat. OAF anbefaler at forslag til byarkitektens mandat endres på dette punktet – byarkitekten bør ikke fungere som leder for rådet – og at rådet for byarkitektur opprettholdes slik det er per i dag.

Med vennlig hilsen

OAF, Oslo Arkitektforening

Oslo, 02.01.2022